

EU MOZAIKOK

INFORMÁCIÓK ÉS ISMERETTERJESZTÉS AZ EURÓPAI UNIÓRÓL - AZ MTA KRTK
VILÁGGAZDASÁGI INTÉZET SOROZATA

2018/06.

2018. NOVEMBER 11.

ÉLTETŐ ANDREA

COSME – PROGRAM A VÁLLALKOZÁSOKÉRT

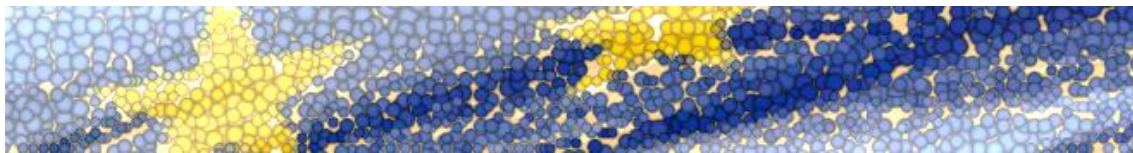
Az Európai Unióban több mint 26 millió kis- és középvállalkozás működik. A 250 fő alatti cégek alkotják az Unió vállalkozások 99%-át és a vállalati forgalom 56%-át. A munkavállalók 66%-a pedig ilyen cégeknél foglalkoztatott¹. A kis- és középvállalkozások (KKVk) gyakran 10 fő alatti mikro cégek, családi vállalkozások. Tevékenységük, növekedésük az adott ország belső piacán sem könnyű, de külföldre lépésük, „nemzetköziesedésük” kapcsán számos akadályt kell leküzdeniük (nemzetközi piacok ismerete, exportképes termékek előállítás, megfelelő pénzügyi tőke). Az EU számos célkitűzése, programja segíti a KKVkat és az Európai Stratégiai Beruházási Terv (az ún. Juncker-terv) egyik fontos pillére is ez. Ebben a tervben az egyik program az InnovFin az innovatív kis- és közepes vállalatok, valamint a kisméretű, közepes tőkeerejű vállalkozások hitelhez jutását segíti, a másik, nagyobb szabású program pedig a COSME.

Mi a COSME?

A [COSME](#) a kis- és középvállalkozások versenyképességét segítő keretprogram (2014-2020 között költségvetése 2,3 milliárd euró). A programnak négy célja van, a legfőbb az európai KKVk **finanszírozásának támogatása** (a költségvetés 61%-a megy erre) két pénzügyi módszerrel. A COSME *hitelgarancia* a pénzügyi intézmények garanciáit és viszontgaranciáit támogatja annak érdekében, hogy azok több hitelt és lízinget nyújthassanak a KKVknak. A [2017 közepi állapot szerint](#) 25 országban 75 intézmény kapott már ilyen támogatást és rajtuk keresztül 237 ezer KKV. A COSME *növekedésösztönző tőkefinanszírozási* eszköz révén a növekedési szakaszban lévő cégeknek kockázati tőkét biztosító tőkealapokba is befektet. 2017 közepéig 11 országban 26 tőkealapot támogatott a program.

A COSME második célja (a források 23%-ával) a **KKVk piacra jutásának segítése** [az Európai Vállalkozási Hálózat](#) révén (60 országban, háromezer szakemberrel, 2016-tól a startupokra is fókuszál), illetve *HelpDesk* a befektetés védelemhez (Kína, Latin Amerika és Délkelet Ázsia területén). Kínában *EUs KKV Centrum* is működik a kínai piacra betörni szándékozó Unió KKVk segítésére. A COSME támogatja 80 olyan KKV *nemzetköziesedését* is, akiknek még nincs ilyen

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_small_and_medium-sized_enterprises#General_overview

EU MOZAIKOK

INFORMÁCIÓK ÉS ISMERETTERJESZTÉS AZ EURÓPAI UNIÓRÓL - AZ MTA KRTK
VILÁGGAZDASÁGI INTÉZET SOROZATA

tapasztalatuk (training, coaching, stb.). Létezik továbbá a [„Your Europe Portal,”](#) ami többféle releváns információt szolgáltat célcsoportokról (jogi környezet, szabályok, adózás, stb.)

A harmadik cél (költségvetés 13%-át szánják rá) a **vállalkozási keretfeltételek javítása**: például az adminisztratív terhek csökkentése, klaszterek, turizmus és digitális gazdaság ösztönzése. (Itt számos alprogramot támogat a COSME, mint például a turizmusban aktív KKVk esetében az [EDEN](#) – Kiváló Európai Desztináció). A negyedik cél pedig (források 3%-a) a **vállalkozás ösztönzése**. Ez a fiatalokra koncentrál, az oktatás, képzés területén, valamint fontos része az [Erasmus Fiatal Vállalkozóknak program](#) (2008-tól). Itt 1-6 hónapos tapasztalat-szerző külföldi tartózkodásra van lehetőség egy már sikeres vállalkozónál. 2014 és 2016 között 5700 csereút történt, 240 új vállalat jött létre. Tizenötezer vállalkozó regisztrált a programba, az érdeklődés nagy.

Hogyan működik?

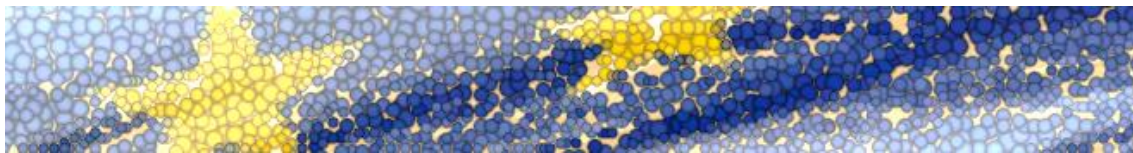
A COSME program irányítását a Belső Piacért felelős bizottsági igazgatóság (DG GROW) végzi, a végrehajtást pedig az [EASME](#), a KKV programok végrehajtási ügynöksége. Az első programcél konkrét finanszírozási összegei az [Európai Beruházási Alapból](#) kerülnek kifizetésre. (Az Európai Beruházási Alap kifejezetten a KKVk számára alakít ki és fejleszt kockázati és növekedési tőkén, garanciákon alapuló finanszírozást. Az Alap így elősegíti az EU innovációt, kutatás-fejlesztést, vállalkozásösztönzést, növekedést és foglalkoztatást támogató célkitűzéseinek elérését.) A COSME egyébként kapcsolatban áll az Unió strukturális alapjaival is (regionális, szociális, mezőgazdasági alap), a digitális Európa programmal és egyéb keretprogramokkal, koordináció és kofinanszírozás is megvalósul.

A COSME keretből történő uniós finanszírozás igényléséhez a vállalkozások az adott országban kiválasztott pénzügyi közvetítő szervezetekkel [vehetik fel a kapcsolatot](#) illetve közvetlenül is pályázhatnak egyes Uniós alapoknál. A programban egyes EU-n kívüli államok is részt vehetnek: az első cél esetében Izland és Montenegró, a többiben Albánia, Montenegró, Bosznia, FYROM, Izland, Törökország, Szerbia, Moldova, Örményország, Ukrajna.

Magyarország a COSME-ban

Az első magyarországi megállapodást 2016 elején a K&H Bank kötötte az Európai Beruházási Alappal, amelynek nyomán a mikro- és kisvállalkozások is kedvezőbb finanszírozáshoz juthattak. A COSME uniós garanciaprogramon keresztül 50%-os portfólió garanciát kapott a K&H, amely így kb. 30 milliárd forintnyi hitelt tudott kihelyezni a banki forrásokhoz nehezebben hozzáférő magyar kkv-knak.

2017 január végéig 1737 magyarországi KKV összesen 17,5 milliárd forintnyi COSME garanciájához köthető vállalkozói hitelt kapott [a K&H Bankon keresztül](#). A kiosztott forrás közel egyharmada már éven túli beruházási hitelt takart, a többi forgóeszköz finanszírozás volt. A hitelkereslet megerősítését többek között az segíti, hogy ingyenes az európai COSME program

EU MOZAIKOK

INFORMÁCIÓK ÉS ISMERETTERJESZTÉS AZ EURÓPAI UNIÓRÓL - AZ MTA KRTK
VILÁGGAZDASÁGI INTÉZET SOROZATA

portfólió-garanciája és tárgyi fedezeteket sem kell megkövetelnie a banknak az ügyletenként legfeljebb 45 millió forintos hitelek mögé. Ezek miatt számos olyan cégnek is tudtak az európai COSME garanciája miatt hitelt adni, amely korábban nem, vagy csak nehezen jutott volna forráshoz. A vállalkozások átlagos árbevétele 140 millió forint volt (de a vállalkozások 70%-a 100 millió forintnál alacsonyabb árbevétellel rendelkezett). A kereskedelmi és szolgáltató cégek voltak túlsúlyban a finanszírozott cégek körében. A hitelfelvevők 35%-a közép-magyarországi székhelyű cég volt, második helyen 16%-kal a dél-alföldiek, majd 12%-kal közép-dunántúliak következtek. Méret szerint a mikrovállalkozások túlsúlya mutatható ki, a 0-100 millió forint közötti éves árbevételű cégek aránya közel 70%-os volt.

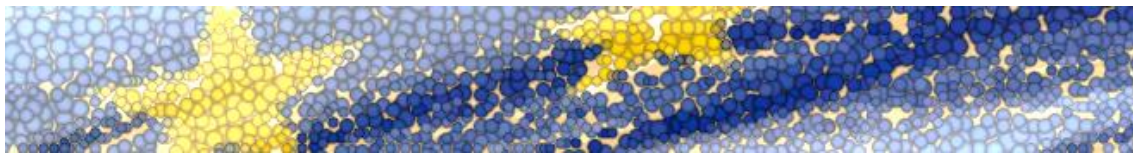
[2016 októberében](#) az Európai Beruházási Alap és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kötött a COSME program keretében egy 127 millió euró, kb. 50 milliárd forint összegű viszontgaranciás megállapodást, amelyek nyomán elsősorban mezőgazdasági vállalkozások juthattak kedvezményes finanszírozáshoz. Az AVHGA megkönnyítheti a hozzáférést a kkv-k számára a beruházási kölcsönhöz, forgótőkéhez, folyószámlahitelhez és bankgaranciához.

[2017 áprilisában](#) a COSME programhoz fűződően az Európai Beruházási Alap és az Erste Bank megállapodást írt alá, melynek keretében az Erste Bank 40 milliárd forintot helyezhet ki magyar kis- és középvállalkozásoknak. Az Erste ezért két új, kifejezetten kkv-kat célzó kölcsönrel jelentkezett a piacon; egy gyorsított elbírálású, rögzített futamidejű és egy ötéves újratöltődő vagy rögzített futamidejű, mezőgazdasági kkv-k által igénybe vehető hitellel. A hiteleket kevésbé szigorú biztosítékok mellett lehetett igénybe venni, mivel a garanciát a COSME program nyújtja. A rendelkezésre bocsátott finanszírozás révén ezek a vállalkozások terjeszkedhetnek, innovációs tevékenységet folytathatnak és új munkahelyeket hozhatnak létre.

2017 októberében [megállapodás született](#) a Garantiqa Hitelgarancia Zrt², a COSME és az Európai Beruházási Alap között, ami a magyar KKVk-finanszírozási programjai közül az addigi legnagyobb szabású kezdeményezés volt. Mintegy 3500 magyar KKV számára nyitotta meg a forrásszerzés lehetőségét, 80 milliárd forintnyi hitelhez kapcsolódó garancia keretében. A hitelfelvevők a COSME viszontgarancia előnyeit folyószámla- és forgóeszközhitel, beruházási hitelek, lízingügyletek és bankgaranciák igénybevétele során élvezhetik. Az állami viszontgarancia-konstrukciókból addig kiszoruló vállalkozások is részesülhetnek kedvező kezességvállalási konstrukciókban.

---

² A Garantiqa Hitelgarancia Zrt-t 1992-ben a magyar állam, a legjelentősebb hazai kereskedelmi bankok, takarékszövetkezetek, és néhány vállalkozói érdekképviselői szövetség alapította abból a célból, hogy készfizető kezesség (garancia) vállalásával multiplikátorként működjön közre a hazai kis- és középvállalkozások hitelezése során. 25 éves fennállása alatt a társaság mintegy 5000 milliárd forintnyi hitelhez nyújtott kezességvállalási szolgáltatást.

EU MOZAIKOK

INFORMÁCIÓK ÉS ISMERETTERJESZTÉS AZ EURÓPAI UNIÓRÓL - AZ MTA KRTK
VILÁGGAZDASÁGI INTÉZET SOROZATA

Néhány magyar vállalkozói példa

A magyar Archenerg klasztert 2016-ban 75%-ban támogatta a COSME program. Az [Archenerg vezette klaszter-konzorcium](#)ban öt ország (Magyarország, Románia, Lengyelország, Németország, Szerbia) klaszterszervezetei vesznek részt. A projekt a résztvevő klaszterek tapasztalatainak megosztását szolgálja. Az Archenerg megújuló energiaforrásokon, energiatudatosságon, és innovatív építészeti megoldásokon alapuló gazdasági-társadalmi modell kialakítását segíti, olyan fejlett technológiák lehetőségeit keresi, mint például a hőszivattyús rendszerek, vagy a kender hasznosítása, illetve a veszélyes hulladékok megsemmisítése.

Az Erasmus Fiatal Vállalkozók programban is találunk magyar résztvevőket. [Lengyel Bernadett](#) például 2016 végétől fél évig egy spanyol vállalkozónál tanulta meg, hogyan működtesse művészeti galériáját. A vértesszőlői [Magyar Czider](#) Kft alapító lányai mögött is egy londoni csereprogram áll, ahol az almabor készítés titkait tanulta meg a magyar résztvevő. 2013-tól termelnek almabort [és nem is akármilyet...](#) Rak Alexandra szintén [Angliában](#) töltött hónapokat startupok indítását tanulmányozva.

A kulturális turizmus terén Pécs-Siklós-Szigetvár és Szabolcs Szatmár-Bereg megye is kapott például támogatást a 2017-es EDEN programból [kultúrkaland és középkori templomok témában](#).

A COSME értékelése és jövője

2017 végén az EU Bizottság egy 122 oldalas [dokumentumban](#) értékelte a COSME program működését. Ebben abszolút relevánsnak ítélték meg a KKVk támogatásának érdekében tett lépéseket és pénzügyi segítséget és hatékonyak a helyi közvetítők, kontaktok tevékenységét. Ezek közvetlen kapcsolatban vannak az adott cégekkel, ami hatékonyabbá teszi a támogatást, növelve ezzel az európai „hozzáadott értéket”. A támogatásban részesülők értékelése a programról pozitív és hasznos előrelépést okozott számukra.

A Bizottság javaslatot tett a program hatékonyságát tovább javító intézkedésekre is. Ilyen például a kis egyedi programok számának (széttagoltság) csökkentése és a tematikailag fókuszált beavatkozások növelése. Továbbá a COSME jelenleg minden KKV számára nyitott, de jó lenne például a fenntartható növekedés, klímaváltozás, fiatal munkanélküliség területére jobban összpontosítani, összhangban az EU fő célkitűzéseivel.

A következő költségvetési keretidőszakban a COSME mindenképpen fennmarad, hiszen a KKVk támogatása továbbra is lényeges célja az Európai Uniónak.